

Alla mainittu asiakirja on allekirjoitettu Espoon sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	Nevas Mari
Allekirjoitusaika	17.02.2022 10:27

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi (VN/3713/2020).pdf
-----------	---

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00230 VALTIONEUVOSTO

Viite VN/3713/2020, 16.12.2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi (VN/3713/2020)

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää Espoon seudun ympäristöterveyden lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi. Espoon ympäristö- ja rakennuslautakunta on 7.10.2021 tekemällään päätöksellä siirtänyt viranhaltijalle toimivallan päättää lainsäädäntöhankkeisiin liittyvistä lausunnoista. Lausunnon antaa johtava kaupungineläinlääkäri. (Ympäristö- ja rakennuslautakunnan delegoima toimivalta ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen viranhaltijoille, IV osan 1 §:n 3 kohta ja 2 §).

Lausuntopyynnön diaarinumero on VN/3713/2020, 16.12.2021.
Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 21.2.2022.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi eläinlääkintähuoltolaki, jolla kumottaisiin voimassa oleva eläinlääkintähuoltolaki. Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annettua lakia, eläinten lääkitsemisestä annettua lakia, elintarvikelakia, eläintautilakia ja terveydenhuoltolakia.

Ehdotetun lain mukaan kunnilla olisi edelleen eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu, mutta siihen kuuluvat eläinlääkäripalvelut määriteltäisiin nykyistä tarkkarajaisemmin. Lakimuutoksella pyritään huomioimaan kilpailulainsäädännön vaikutukset sekä kuntalakiin lisätty yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva sääntely. Esitys on pyritty laatimaan siten, että kuntien vastuulle ehdotettu kokonaisuus olisi sellaisenaan siirrettävissä hyvinvointialueiden vastuulle, mikäli parlamentaarisen työryhmän esitys ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtämisestä hyvinvointialueille vuonna 2026 toteutuisi. Lisäksi lakiin on kirjattu Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan rooli eläinlääkäripalvelujen tuottajana lain säännösten mukaisesti määrityvällä toiminta-alueella.

Espoon seudun ympäristöterveys lausuu asiassa seuraavaa:

7 § Kunnaneläinlääkäri virat

Pykälän toisessa momentissa on uusi säännös, jonka mukaan eläinlääkäripalveluja tarjoavan kunnaneläinlääkäri virkaan tulee kuulua tarpeen vaatima ainakin ajoittainen osallistuminen maan eläintautivalmiuteen ja kiireelliseen eläinsuojeluvalvontaan liittyviin tehtäviin. Lisäys on kannatettava, sillä se tukee kansallista valmiutta erityisesti eläintauteihin varautumisessa.

17.02.2022

9 § Järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut

Pykälässä yksilöidään eläinlääkäripalvelut, jotka kuuluisivat julkisen sektorin järjestämisvastuuseen. Muut kunnan tarjoamat eläinlääkinnälliset palvelut tulisi hinnoitella markkinaperusteisesti ja eriyttää kirjanpidollisesti lakisääteisistä palveluista.

Ehdotettu järjestämisvastuun täsmentäminen ja rajaaminen on tarpeellista kilpailuneutraaliteetin näkökulmasta, mutta nyt tehtyyn, 9 § mukaiseen listaukseen tulisi sisällyttää mahdollisuus tehdä jo määriteltyjen toimenpiteiden lisäksi eräitä henkeä pelastavia operaatioita, mikäli kunnan eläinlääkäriavustuksen varustelu, sekä kunnaneläinlääkärin osaaminen tämän mahdollistavat.

Eläinsuojelullisista syistä olisi edelleen perusteltua, että henkeä pelastavat, kiireellisenä eläinlääkäriapuna tehtävät leikkaukset, kuten koiran keisarileikkaus, märkäkohtu- ja vierasesineleikkaus voitaisiin tehdä järjestämisvastuun piirissä. Kuten lakiuudistuksen yleisissä perusteluissa todetaan, olisi eläinsuojelunäkökohdista ja eläinlääkärin ammattieettisten velvollisuuksien näkökulmasta kestävämpää, jos kunnaneläinlääkärin vastaanotolle tuotaisiin ensiavun tyyppistä apua tarvitsevia eläimiä, mutta kunnassa ei saisi antaa näille eläimille tilan edellyttämää välttämätöntä hoitoa ilman erillistä, markkinaehtoista hinnoittelua.

10 § Palvelujen saatavuus

Voimassa olevan lainsäädännön kunnalle asettamien vaatimusten mukaan on muille kotieläimille kuin hyötyeläimille järjestettävä virkaaikainen peruseläinlääkäripalvelu silloin, kun tällaista palvelua ei ole muutoin saatavilla ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella. Useissa tapauksissa näitä palveluita on järjestetty kunnan toimesta, vaikka alueella olisi yksityisiä palveluntuottajia, ja kyseinen säännös ehdotetaan nyt poistettavan. Ehdotus on kannatettava, sillä lainsäädännön vaatimus huolehtia kiireellisen eläinlääkäriavun antamisesta edellyttää, että kunnalla on tilojen ja välineiden osalta valmius näiden potilaiden hoitamiseen. On eläinlääkärin ammattitaidon ja kliinisen osaamisen ylläpitämisen osalta olennaista, että hän voi hoitaa myös muita, kuin kiireellistä hoitoa vaativia potilaita. On edelleen perusteltua, että palvelujen mitoituksessa otetaan edelleen huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelujen tuottajien alueella tarjoamat palvelut.

14 § Kunnaneläinlääkärin perimät palkkiot ja korvaukset

Pykälän 3 momentissa olevan uuden säännöksen mukaan palkkio voitaisiin periä myös tapauksissa, joissa on ilman hyväksyttävää syytä jätetty saapumatta vastaanotolle ennakolta varattuna aikana. Tämä lisäys on kannatettava, vaikkakin palkkion periminen voi olla käytännössä haastavaa, sillä se lisää toiminnan hallinnollista taakkaa.

15 § Kunnan perimät maksut järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista

17.02.2022

Voimassa olevan lain mukaan kunnalla on oikeus ns. klinikkamaksun perimiseen. Lakiluonnoksessa kunnallista maksua koskevat säännökset muuttuisivat niin, että maksun periminen olisi pakollista. Muutos yhdenmukaistaa toimintaa klinikkamaksun perimisessä ja on kannatettava, sillä maksulla voidaan kattaa kuntien kustannuksia mm. avustavan henkilöstön, sekä laitteistojen ja toimitilojen osalta. On myös tärkeää, että maksun kohtuullisuudesta on erikseen mainittu, sillä korkeat klinikkamaksut voivat aiheuttaa eläinsuojelullisia ongelmia, mikäli eläimiä ei taloudellisista syistä tuoda hoitoon.

16 § Järjestämisvastuuseen kuuluvien yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan tarjoamien palvelujen asiakashinnat

Pykälän toisen momentin säädös määrittää, että maksujen tulisi olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullisia. Tämä vaatimus on uusi ja kannatettava, samoin kuin vastaava kirjaus 18 §:ssä, koskien yliopiston perimiä maksuja.

17 § Muiden kuin järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

Muiden kuin järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen osalta perittävä maksu tulee lakiesityksen mukaan määritellä siten, että se kattaa kaikki toimintaan liittyvät kustannukset sekä kohtuullisen tuotto-odotuksen. Järjestäjä perii tässä tapauksessa loppuosan palvelun hinnasta maksuna. Pykälässä olisi hyvä selkeästi tuoda esiin lain perusteluissa kuvattu mahdollisuus olla perimättä markkinaperusteista hintaa, mikäli kyseessä ei ole kilpailutilanne.

18 § Yliopistollisen eläinsairaalan tuottamat julkiset eläinlääkäripalvelut

Pykälään on kirjattu, että Yliopistollinen eläinsairaala tuottaa 9 §:ssä säädettyjä palveluja julkisina eläinlääkäripalveluina siinä laajuudessa kuin eläinlääkäreiden koulutuksen ja eläinlääketieteellisen tutkimuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen vaatii. Tässä kohtaa määritelmä on lain tarkoituksen näkökulmasta hieman harhaanjohtava, sillä tarpeen julkisten eläinlääkäripalvelujen tuottamiselle tulee lähteä järjestäjän, ei yliopiston tarpeista, vaikka yliopiston rooli palvelujen tuottajana onkin olennainen.

Yliopistollinen eläinsairaala on osa Helsingin yliopiston eläinlääketieteellistä tiedekuntaa. Tiedekunta on Suomen ainoa eläinlääkäreitä kouluttava laitos ja yliopistollinen eläinsairaala toimii opetussairaalanä kaikille maassa eläinlääkäriksi opiskeleville. Kyseessä on Suomen ainoa ympärivuorokautisesti toimiva, kaikkia eläinlajeja hoitava eläinsairaala. Vaikka kunnan tehtäviin ei kuulu eläinlääkärikoulutuksen mahdollistaminen, on kuitenkin huomioitava eläinlääketieteellisen tiedekunnan erityislaatuinen asema Suomen ainoana eläinlääkäreitä kouluttavana laitoksena. Opetuksen riittävä potilasmäärä on edellytys suomalaisen eläinlääkärikoulutuksen järjestäminen eurooppalaisen eläinlääkärikoulutuksen yhteistyöjärjestön vaatimalla tasolla.

17.02.2022

Yliopistollista eläinsairaalaa koskeva uudistettu säännös on Espoon seudun ympäristöterveyden sujuvan ja vakaan toiminnan kannalta kannatettava. Vastaavan tyyppinen kirjaus yliopiston lakisääteisestä roolista julkisten eläinlääkäripalvelujen tuottajana on ollut edeltävässä eläinlääkintähuoltolaissa (laki kumottu 2009).

Virka-ajan ulkopuolinen eläinlääkäriavun saanti on Espoossa turvattu jo vuodesta 1989 lähtien hankkimalla palvelut silloisesta Eläinlääketieteellisestä korkeakoulusta, nykyisestä yliopistollisesta eläinsairaalaista. Nykyinen sopimus on ollut voimassa vuodesta 2006 alkaen, ja sitä on vuonna 2008 laajennettu koskemaan myös Kirkkonummen eläinlääkäripäivystyspalveluja, ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen laajentuessa. Sopimuksen mukaan eläinlääkäripalveluja tarvitseville eläimille on tarjottu virka-ajan ulkopuolella nykyisen lainsäädännön mukaiset peruseläinlääkäritasoiset hoitopalvelut. Yliopistollisesta eläinsairaalaista asiakas on halutessaan voinut saada kotieläimelleen myös korkeatasoista erikoissairaanhoidoa. Yhteistyö on toiminut kuntalaisten näkökulmasta hyvin.

Espoon seudun ympäristöterveyden alueella on useita eläinlääkäripalvelujen tuottajia, mutta vain yksittäisiä, ympärivuorokautista palvelua tarjoavia toimijoita. Toistaiseksi alueella ei ole sellaista yksityistä toimijaa, joka voisi tuottaa koko 345 000 asukasta kattavalle yhteistoiminta-alueelle riittävät ja kaikki hyöty- ja lemmikkieläinlajit kattavat palvelut. Alueella on arviolta noin 43 000 lemmikkieläintä ja yli kolmesataa hyötyeläinten pitopaikkaa. Hevosia on alueella arviolta lähes 2000. Lisäksi Yliopistollinen eläinsairaalan tuottamien palvelujen etuna on toiminnan jatkuvuus, joka yksityisen toimijan kohdalla muodostaa väistämättä riskin. Voimassa olevasta sopimuksesta riippumatta asukkaat voivat luonnollisesti valita, mille eläinlääkäriasemalle eläimensä vievät hoidettavaksi.

Lakiesityksen 10 §:ssä edellytetään, että palvelujen tulee olla saatavilla kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä. Lain yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kohtuullisena etäisyytenä palveluntarjoajan ja palvelujen käyttäjän välillä on pääosassa tapauksista enintään 50 km arkipäivisin virka-aikaan ja enintään 100 km virka-ajan ulkopuolella. Yliopistollinen eläinsairaala on kohtuullisen matkan päässä Espoon seudun ympäristöterveyden toiminta-alueen kunnista; pisin maantieteellinen etäisyys päivystysaikaiseen hoitoon (Porkkalanniemen kärki) on noin 60 km.

Perustelujen mukaan kustannusten näkökulmasta järjestelyjen ei tulisi rasittaa yliopiston sijaintialueen kuntia enempää kuin se, että kunta järjestäisi palvelut omana toimintanaan. Tämän lisäksi on olennaista, että aluemäärittelyssä lähtökohtana on nykyinen tilanne, jossa palvelut voisivat kohdentua esimerkiksi vain päivystysaikaiseen palveluun, eivätkä välttämättä kata kaikkea eläinlääkäripalvelua.

Tilanteessa, jossa kiireellinen, virka-ajan ulkopuolinen eläinlääkäriapu on ulkoistettu, ei alueella ole saatavilla virkaeläinlääkäripäivystystä. Eläinlääkintähuollon valvontatehtävien järjestäminen nykytilannetta

17.02.2022

suuremmilla alueilla olisi tästä näkökulmasta perusteltu muutos ja vähentäisi laskutukseen liittyvää byrokratiaa merkittävästi. Tämä toteutuu, mikäli ympäristöterveydenhuollon tehtävät siirtyvät hyvinvointialueille vuonna 2026 parlamentaarisen työryhmän esityksen mukaisesti. Yliopiston asemaa määrittävän säännöksen muotoilun tulee olla sellainen, että se huomioi tämän mahdollisen tulevan muutoksen.

Muihin esitettyihin lain kohtiin ei Espoon seudun ympäristöterveydellä ole kommentoitavaa.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua lakiluonnoksesta.

Mari Nevas
johtava kaupungineläinlääkäri
Espoon seudun ympäristöterveys
Espoon kaupunki
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Liitteet**Tiedoksi**